

Geothermie werkt!

Beleidsplan

geothermie
nederland

2026

Inhoudsopgave

1	VOORWOORD	2
2	INLEIDING.....	3
2.1	GEOTHERMIE NEDERLAND	3
2.2	DOELSTELLINGEN VAN DE VERENIGING	3
3	DE STAND VAN GEOTHERMIE	3
3.1	GROEI EN POTENTIE	3
3.2	VERSNELLING.....	4
4	DE POSITIE VAN DE VERENIGING.....	6
4.1	INFORMATIE EN INNOVATIE: SAMEN LEREN	6
4.2	ONTWIKKELING VAN HET LEDENBESTAND	6
5	INHOUDELIJKE SPEERPUNTEN 2026	7
5.1	INVESTERINGSKLIMAAT	7
5.2	OVERHEID EN MAATSCHAPPIJ	7
5.3	TECHNIEK	8
5.4	DIEPE ONDERGROND.....	8
5.5	SPEERPUNT: DRINKWATER	9
5.6	BUREAU EN VERENIGING	9
6	BEGROTING.....	10
6.1	BUREAU OP STERKTE	10
6.2	RISICOBEBEERSING	10

1 Voorwoord

Geothermie is een erkende en onmisbare pijler in de energietransitie. Met investeringen uit het Klimaatfonds en ruimte binnen regelingen zoals de SDE++ laat de overheid zien dat geothermie een vaste plaats heeft in de toekomstige energievoorziening. Tegelijkertijd blijft de urgentie groot. Er is nog geen structureel vervolg voor subsidies na 2026, terwijl voorspelbare financiering en stabiel beleid cruciaal zijn voor de ontwikkeling van tientallen nieuwe projecten. Ook veranderingen in wet- en regelgeving en in CO₂-beprijzing raken sectoren waar geothermie nu al succesvol wordt toegepast, zoals de glastuinbouw.

Het goede nieuws is dat er ook nieuwe kansen ontstaan. De benoeming van de Rijksregisseur energietransitie en aardwarmte binnen het ministerie van Klimaat en Groene Groei markeert een belangrijke stap. Haar ervaring en kennis bieden vertrouwen dat de opschaling van geothermie doelgericht en met oog voor de praktijk kan plaatsvinden. Geothermie Nederland zal namens de sector actief input leveren voor de maatregelen die nodig zijn om die versnelling mogelijk te maken.

In 2026 heeft Nederland bovendien een nieuw kabinet. Dat is hét moment om samen te laten zien dat geothermie betaalbare, betrouwbare en duurzame warmte levert en dat verdere opschaling noodzakelijk is. Om bij te dragen aan de onafhankelijkheid van Nederland, om economische kansen te creëren, om grip op de energierekening te houden en om de klimaatdoelen te halen. Als vereniging blijven we daarbij een actieve rol spelen. We zorgen ook in 2026 voor kennisdeling, netwerkbijeenkomsten en samenwerking binnen werkgroepen, zodat leden elkaar versterken en samen meer impact maken.

In 2026 viert de vereniging haar vijfjarig bestaan. Dat geeft aanleiding om terug te blikken, maar vraagt ook om een visie op de volgende fase. Met onze leden, werkgroepen, het team van bureaumedewerkers en het bestuur blijven we ons inzetten voor duidelijke randvoorwaarden, versnelling van projecten en meer zichtbaarheid van de waarde van geothermie. Samen zorgen we ervoor dat aardwarmte de rol gaat spelen die nodig is in de warmtetransitie.

Janine Verweij
Directeur

2 Inleiding

2.1 Geothermie Nederland

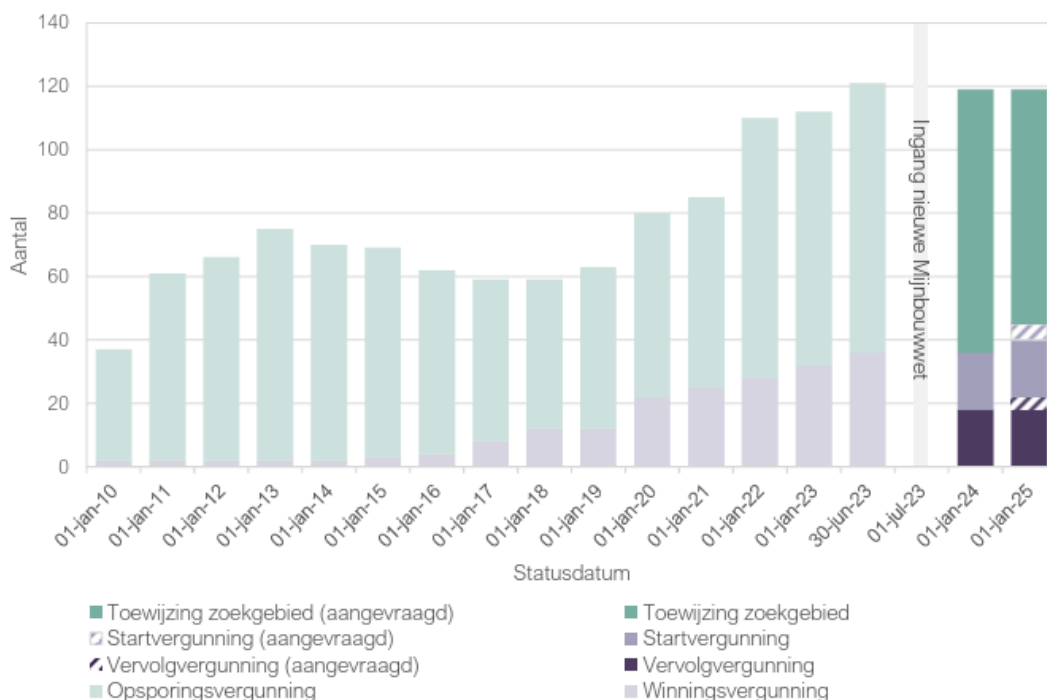
Geothermie Nederland is de vereniging voor organisaties die in de geothermie werkzaam zijn of hierbij een belang hebben. De leden pakken de uitdagingen in de geothermiesector gezamenlijk op met Geothermie Nederland als centrale verbinder voor belangenbehartiging en kennisuitwisseling, het ondersteunen van innovatie & draagvlakcreatie, informatievoorziening én ontmoeting. Geothermie Nederland en haar leden zetten zich in voor geothermie en leveren hiermee een tastbare bijdrage aan de warmtetransitie en verduurzaming van Nederland.

2.2 Doelstellingen van de vereniging

- Het aanjagen van de noodzakelijke versnelling in de toepassing van geothermie, met daarbij een helder en voorspelbaar beleidskader (regels en wetten) in combinatie met duidelijke en efficiënte procedures;
- Een sterke en gebundelde vertegenwoordiging naar overheden en burgers;
- Het verbeteren van de businesscase en het zorgen voor een passend stimuleringskader voor de winning en het transport van duurzame aardwarmte naar burgers, (tuinbouw)bedrijven en industrie alsmede passende stimuleringsmaatregelen voor bestaande projecten;
- Het intensief delen van kennis en het aanjagen van innovaties en standaarden om geothermie betaalbaar te maken als leverancier en de veiligheid en betrouwbaarheid duidelijk en inzichtelijk te maken voor het publiek;
- Het bijdragen aan een sterke geothermie business community (operators, toeleveranciers en kennisinstellingen etc.) zodat er een goed ondernemersklimaat is waarin bedrijven kunnen floreren;
- Het gericht informeren en betrekken van burgers en (decentrale) overheden om daarmee de bekendheid over - en het draagvlak voor geothermie te vergroten.
- Het verankeren van de rol van geothermie in de energietransitie en het duurzame energiesysteem.

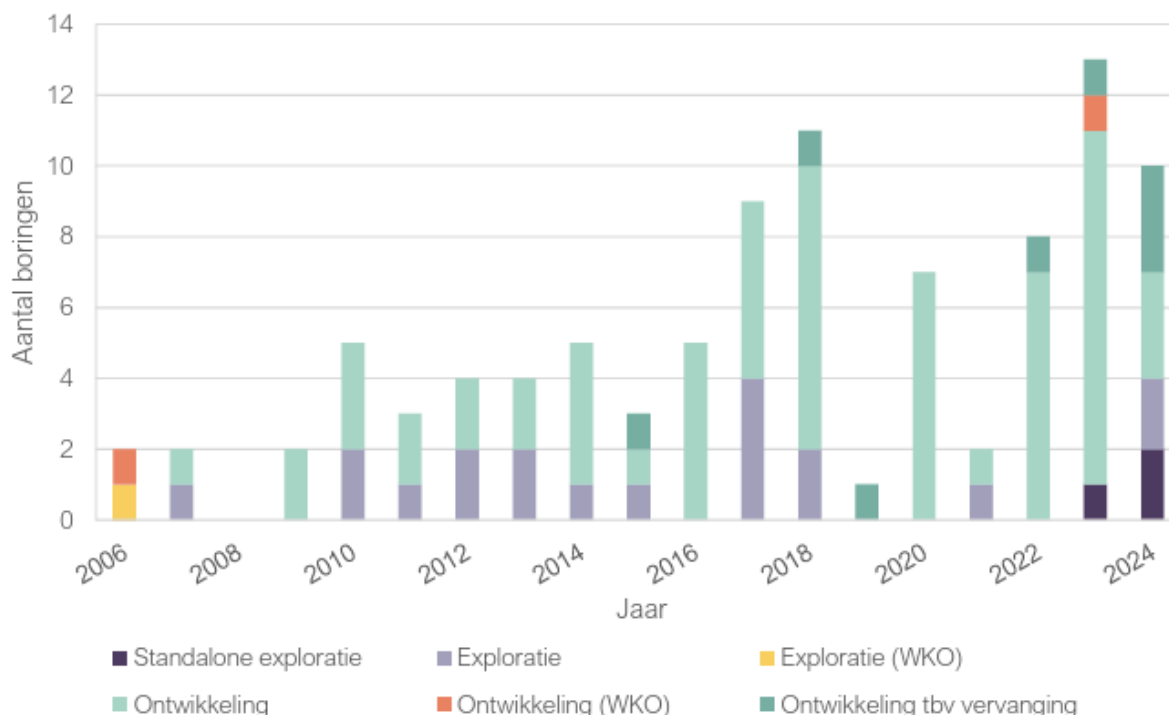
3 De stand van geothermie

3.1 Groei en potentie

Figuur 1: Aantal aardwarmtevergunningen dat van kracht is per jaar. Voor datum 30 juni 2023 (vóór de wijziging van de Mijnbouwwet) zijn ook het aantal actieve opsporings- en winningsvergunningen weergegeven. Daarnaast zijn alleen voor statusdatum 01 januari 2025 de aangevraagde vergunningen gegeven. Grafiek afkomstig uit jaarverslag 2024 – Delfstoffen en aardwarmte in Nederland.

Op 1 januari 2025 waren 74 toewijzingen zoekgebieden, 18 startvergunningen en 18 vervolgvergunningen van kracht, zo blijkt uit het Jaarverslag 2024 Delfstoffen en aardwarmte in Nederland. Met name het grote aantal boringen in 2023 heeft de winning van aardwarmte doen stijgen.

Figuur 2: Aantal succesvol afgeronde aardwarmteboringen beëindigd per kalenderjaar vanaf 2006. De boringen zijn onderverdeeld in: standalone exploratie, exploratie, exploratie (WKO), ontwikkeling, ontwikkeling (WKO) en ontwikkeling t.b.v. vervanging. Grafiek afkomstig uit Jaarverslag 2024 – Delfstoffen en aardwarmte in Nederland.

Geothermie kan in de toekomst voorzien in meer dan de helft van de vraag naar duurzame warmte in de glastuinbouw. Het groeipotentieel van geothermie ligt niet alleen daar, maar ook in de gebouwde omgeving. De warmtevraag in de gebouwde omgeving is in absolute zin groter. Een kwart daarvan kan worden voorzien van aardwarmte. Geothermie is met name een uitkomst als warmte kan worden geleverd aan enkele duizenden woningen. Daarbij gaat het telkens om wijken in een verstedelijkte omgeving waar de keuze voor een warmtenet het logische alternatief vormt voor verwarming met aardgas. Logisch vanuit het oogpunt van betaalbaarheid van warmte, weinig ruimtegebruik en ontlasting van het elektriciteitsnet.

3.2 Versnelling

Geothermie is een verantwoorde en kosteneffectieve energiebron die een belangrijke bijdrage levert aan de warmtetransitie van de gebouwde omgeving en de glastuinbouw. Een verdere groei is niet alleen van belang voor het behalen van klimaatdoelen, maar ook in het licht van het toenemend belang van energieonafhankelijkheid, efficiënt ruimtegebruik en ontlasting van het elektriciteitsnetwerk.

De invoering van de aangepaste Mijnbouwwet – en de daarbij beperkte communicatie over de beleidskaders – in combinatie met onduidelijkheid over de nieuwe Warmtewet, hebben een rem gezet op de groei van geothermie. We zien dat de steun voor geothermie onverminderd groot is en een steeds groter wordende behoefte aan betaalbare collectieve warmte, energie onafhankelijkheid en voorkomen van netcongestie. Daarom zetten we ons in om te komen tot een afsprakenkader dat tot daadwerkelijke versnelling leidt in de fase tot 2030 en ook in de fase die daarna komt. Hoe maatregelen die nodig zijn voor de versnelling van geothermie uiteindelijk door een nieuw kabinet worden opgepakt, is ook bepalend voor de ontwikkeling van geothermie.

We blijven ons daarom met het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) inzetten voor de verbetering van randvoorwaarden voor versnelling. Daarbij gelden als de belangrijkste prioriteiten

1. Subsidie investeringskosten en garantieregeling voor boorrisico's;
2. Aanpassingen vergunningstelsel – termijnen, stappen en verantwoordelijkheden
3. Helder beleidskader

Versnelling van geothermie heeft een stabiel investeringsklimaat nodig, inclusief nieuwe financiële instrumenten. Geothermie Nederland bepleit dat er naast of bij de huidige subsidie mogelijkheid via de SDE++ regeling een subsidie voor investeringskosten wordt gecreëerd. Dat levert meer geothermie op tegen lagere kosten voor de overheid. Het opnieuw opstellen van een passende garantieregeling (voorheen de RNES) voor ondergrond- en boorrisico's is een voorwaarde om de huidige stagnatie in de markt om te zetten in groei. Bovendien is er behoefte aan een compacter en voorspelbaarder vergunningenproces. Van zoek-, naar start- en dan een vervolgv vergunning is een proces met veel stappen en met aanzienlijke onzekerheden. De Modernisering van de Mijnbouwwet die in 2026 op stapel staat, biedt kansen om verbeteringen aan te brengen. Daar hoort ook bij dat er een beleidskader komt dat in overeenstemming is met het zeer beperkte seismisch risico. Als op voorhand beter is te bepalen welke activiteiten vergunbaar zijn en dat deze langjarig zijn toegestaan, draagt dat ook bij aan de voorspelbaarheid van het ontwikkeltraject.

4 De positie van de vereniging

4.1 Informatie en innovatie: samen leren

Projecten moeten blijvend investeren in draagvlak. Bedrijven die al een geothermie-installatie hebben, hebben te maken met een omgeving die hen kritisch bevraagt. Ook samenwerkende ondernemingen die aardwarmte-initiatieven ontwikkelen op nieuwe locaties ondervinden dat lokale overheden, drinkwaterbedrijven, woningcorporaties en burgers steeds meer (kritisch) meekijken. Geothermie Nederland draagt bij aan de maatschappelijke dialoog over geothermieactiviteiten en voorziet op allerlei manieren in informatie om het draagvlak verder te vergroten. Daarnaast ondersteunt de vereniging leden door tools te ontwikkelen en experts in te schakelen voor advies en onderzoek.

Innovatie op vele vlakken is nodig en er bestaat een enorme behoefte aan het delen van kennis en het leren van elkaar. In werkgroepen en op ledenbijeenkomsten wordt onderling veel geleerd: bij en door Geothermie Nederland komen de professionals van de geothermie community samen. Met EBN maken we concrete afspraken om de krachten als kennispartners te bundelen. Deze samenwerking en actieve kennisdeling is gericht op optimalisatie van operaties, het verbeteren van het investeringsklimaat en bouwen aan vertrouwen.

Ook in 2026 loopt het innovatieprogramma Geo4all door, waarvan TNO, EBN en Geothermie Nederland trekkers zijn. 23 bedrijven uit de aardwarmtesector zijn deelnemers in dit programma. Geo4all is gericht op inzichten die bijdragen aan een veilige, betrouwbare en kostenefficiënte geothermiesector. Geothermie Nederland en EBN zorgen dat de nieuwe inzichten binnen en buiten de kring van deelnemende partijen worden gedeeld.

4.2 Ontwikkeling van het ledenbestand

De uitdagingen waarvoor partijen in de sector zich gesteld zien bij de ontwikkeling van geothermie, vragen om collectieve oplossingen, zoals aanpassing van regels voor vergunningen of subsidies. We bekijken altijd met welke partners we kunnen samenwerken om meer impact te hebben, zoals met de NVDE. De vereniging verwoordt wat de sector nodig heeft en baseert zich daarvoor op de inbreng die zij vanuit haar leden ophaalt. Die voortrekkersrol is alleen met sturing en inbreng en hulp van dat brede ledenbestand te vervullen.

Steun van leden bestaat ook uit financiële steun. Immers, door middel van de contributies kunnen we tijd en aandacht besteden aan activiteiten zoals genoemd in dit plan en blijven we een aantrekkelijke en betrouwbare samenwerkingspartner voor andere partijen. In 2025 heeft een aanpassing van het contributiestelsel plaatsgevonden voor het operator gedeelte. Voor 2026 is een aanpassing van het niet operator gedeelte voorzien.

In de afgelopen jaren zijn er telkens verschuivingen geweest in het ledenbestand. In 2025 waren er voor het eerst in het bijna vijfjarig bestaan van Geothermie Nederland meer opzeggingen dan nieuwe aanmeldingen. Bij navraag blijkt dat de omstandigheden in de markt daar in veel gevallen een rol bij spelen. Dit is een ontwikkeling die zich overigens ook in andere sectoren en bij andere brancheorganisaties in de hernieuwbare energiehoek aftekent. Voor de geothermiesector is nog een tweede factor van belang: een toenemende concentratie in de geothermiemarkt bij operators leidt tot een afname van het aantal leden en soms ook tot minder contributie-inkomsten.

Om de financiële impact op te vangen van deze verschuivingen in het ledenbestand is een aantal maatregelen voorzien: het acquireren van nieuwe leden, een lichte verhoging van de contributie en een actieve inzet om alternatieve inkomsten te verwerven. De beperkte mogelijkheden om kosten te besparen zonder dat dit ten koste gaat van de activiteiten zijn ook in de begroting meegenomen. Dit alles betekent dat voor 2026 deels aanspraak moet worden gemaakt op de weerstandsreserve om de schommeling in de contributie-inkomsten te dempen. Daar is die reserve ook voor in het leven geroepen. In 2026 wordt de balans opgemaakt in de vorm van een financieel meerjarenplan waarin inkomsten en uitgaven opnieuw met elkaar in balans komen.

5 Inhoudelijke speerpunten 2026

De vier structurele aandachtsgebieden van de vereniging – investeringsklimaat, overheid & maatschappij, techniek en tot slot diepe ondergrond – vormen de indeling van de diverse onderwerpen en zijn ondergebracht in het “huis van Geothermie Nederland”. Daarbinnen zijn de ‘uitgelichte activiteiten 2026’ als prioriteiten aan te merken.

5.1 Investeringsklimaat

Uitgelichte activiteiten 2026:

- **Nieuw financieel instrumentarium**
- **Verbeteren van bestaand stimuleringskader SDE**
- **Afsprakenkader geothermie**

5.1.1 Speerpunt: Investeren in nieuwe projecten

Geothermie Nederland zet zich in voor het structureel verbeteren van de businesscase (projectontwikkeling en exploitatie). De sector pleit voor een CAPEX-subsidie/vaste kosten subsidie. In aanvulling daarop zou de RNES naar Frans model moeten worden aangepast, volloopprijs afgevangen en een seismiek- en/of exploratie subsidie landelijk beschikbaar moeten komen. In 2026 komt daar ook het investeringsklimaat voor ondiepe geothermie bij, naast gerichte verbetering van randvoorwaarden voor geothermie-ontwikkeling in de glastuinbouw. We zorgen ervoor dat er meer aandacht is voor de positie van duurzame warmtebronnen in de keten: betere financiële instrumenten dragen bij aan betaalbare warmte. Door korte lijnen met (keten)partners die betrokken zijn bij de ontwikkeling van een bron, kunnen we hun perspectief meenemen in de onderbouwing van de standpunten van Geothermie Nederland. De bijdragen die Geothermie Nederland levert aan het Afsprakenkader Geothermie hebben grotendeels, maar niet uitsluitend, betrekking op het investeringsklimaat. Ook andere onderwerpen, zoals hieronder bij de overige speerpunten genoemd, zullen in dat afsprakenkader aan bod komen.

5.2 Overheid en maatschappij

Uitgelichte activiteiten 2026:

- **Geothermie in het coalitieakkoord**
- **Informerende van nieuwe Kamerleden**
- **Modernisering Mijnbouwwet: vergunningenproces**

5.2.1 Speerpunt: versnellen en stroomlijnen

Een korter en voorspelbaarder vergunningenproces, brengen we opnieuw in als belangrijke verandering die tot versnelling gaat leiden. Het traject rondom de modernisering van de Mijnbouwwet biedt een nieuwe ronde met kansen om het regelgevend kader te verbeteren.

In 2026 zullen verder de volgende onderwerpen aandacht krijgen:

- Stimulerende wet- en regelgeving voor de geothermiesector
- Ruimtelijke inpassing van geothermie
- 'Local heroes' (wethouders/gedeputeerden) als ambassadeurs

Speerpunt: werken aan vertrouwen

De vereniging vervult een belangrijke rol in het uitdragen van veilige exploitatie en risicobeheersing, het monitoren van het draagvlak en het ontwikkelen van een gedeelde visie/agenda voor het werken aan vertrouwen in geothermie.

Het werken aan vertrouwen vraagt van lid organisaties en hun medewerkers dat zij omgevingsgericht werken. Dat is in het belang van alle leden van Geothermie Nederland. Steeds vaker blijkt hoezeer het succes van een geothermieproject wordt bepaald door de acceptatie en het vertrouwen bij burgers, omwonenden, bedrijven, woningcorporaties, gemeenten en provincies. Door het laten uitwisselen van praktijkervaringen, blijft de sector leren van de goede voorbeelden en steeds meer ervaringen in de praktijk.

- Kennis- en leerprogramma omgevingsmanagement
- Addendum Leidraad omgevingsbetrokkenheid met input uit het WarmingUP GOO onderzoek
- Website AllesoverAardwarmte.nl actueel houden en actief promoten om een breed publiek te informeren en het bereik te vergroten
- Landelijke mediarelaties versterken om geothermie vaker zichtbaar te maken en de branche eenduidig te positioneren

5.3 Techniek

Uitgelichte activiteiten 2026:

- **Operator overleggen**
- **Technisch kennisplatform**
- **Reductie kosten verwerken cuttings**

Speerpunt: veilige projecten

Geothermie Nederland brengt op het gebied van techniek en innovatie leden bij elkaar en ondersteunt deze door kennisdeling en kennisvergroting, onder meer in het kader van het Geo4all programma. Zij ondersteunt leden daarnaast bij de toepassing van diverse instrumenten gericht op een veilige en verantwoorde winning (veiligheid, gezondheid en milieu).

In 2026 zullen de volgende onderwerpen aandacht krijgen:

- Plug & Abandonment geothermieputten
- Beleidsontwikkeling op het gebied van omgevingsveiligheid (afstandsnormen)
- Creëren nieuwe afvalroutes NORM

Het operator overleg vindt tenminste vier keer per jaar plaats en wordt benut om actualiteiten en praktische ervaringen uit te wisselen. Kennisdeling wordt steeds beter ondersteund via het Geothermie Nederland ledenportaal. Ook in 2026 organiseren we weer workshops in samenwerking met EBN.

Speerpunt: samen innoveren en kennis delen

Geothermie Nederland zorgt dat actuele kennis bij leden komt en zorgt dat wordt samengewerkt ten behoeve van innovaties die bijdragen aan de ontwikkeling van geothermie. Hiervoor werd het meerjarige innovatieprogramma Geo4all al genoemd, waarvan TNO, EBN en Geothermie Nederland samen initiatiefnemers en trekkers zijn. Gewerkt wordt aan onderwerpen waar bedrijven uit de sector in willen investeren. Daarmee vormt dit programma de basis voor de volgende activiteiten:

- Organiseren Geo4all evenementen en excursies
- Verder uitbouwen van de samenwerking met de Geo4all partners EBN en TNO
- Kennis community lage temperatuur geothermie

5.4 Diepe ondergrond

Om bij het onderwerp 'diepe ondergrond' de belangen van de geothermiesector te behartigen, wordt nauw samengewerkt met stakeholders, waaronder het ministerie van KGG, IenW, EBN, TNO, SodM, KNMI, VEWIN, drinkwaterbedrijven, gemeenten en provincies. Diverse onderwerpen die betrekking hebben op de ondergrond worden gevolgd door een kleinere groep experts en vertaald naar de bredere groep leden, voor decentrale overheden en een breder publiek.

Uitgelichte activiteiten 2026:

- **Beleidskader seismische risico's**
- **Regime Nationale Grondwater Reservegebieden**

Speerpunt: risico's seismiciteit, goed geregeld!

Geothermie Nederland levert een actieve bijdrage aan het uitbouwen en nader invullen van maatregelen met betrekking tot seismische risico's en de integriteit van de afsluitende laag. Dit is een belangrijk onderdeel van het beleidskader dat bij de ontwikkeling van nieuwe projecten houvast geeft.

- Ontwikkeling Industriestandaard voor Seismisch Risico Beheersplan (SRB)
- Commissie mijnbouwschade
- Opzetten garantiefonds
- Meer uitkoelen

5.5 Spoorpunt: drinkwater

Op verschillende manieren wordt (mee)gewerkt aan beleidsvorming met betrekking tot verdelingsvraagstukken in de ondergrond. Bij initiatieven om tot nieuwe plannen en kaders te komen, behartigt Geothermie Nederland de belangen van de sector. Dat gebeurt in een speelveld waarin kennis overdracht over geothermie belangrijk is en de juiste balans met andere belangen moet worden bepaald. Dit is bijvoorbeeld aan de orde bij het programma Bodem Ondergrond en Grondwater (BOG), waarin het beschermingsregime voor Nationale Grondwater Reserve gebieden wordt bepaald.

- Afronden van werkafspraken geothermie- en drinkwatersector
- Technische werkgroep (GNL-EBN-Vewin)
- Landelijk en provinciaal beleid schuinboren

5.6 Bureau en vereniging

In 2026 wordt uitgegaan van een bezetting van het bureau op dezelfde sterkte als in het voorafgaande jaar, namelijk van ongeveer 5,5 fte, waar nodig aangevuld met een flexibele schil van ingehuurd capaciteit. Dit is in overeenstemming met de omvang van het bureau dat werd voorzien bij de oprichting van Geothermie Nederland.

Uitgelichte activiteiten 2026:

- **Werving van nieuwe leden**
- **Ledenbijeenkomsten met een actueel thema**

5.6.1 Spoorpunt: partners in kennis

In 2025 hebben EBN en Geothermie Nederland diverse workshops georganiseerd met experts, gericht op verdieping op technische onderwerpen, waarvan operators vervolgens weer kennis kunnen nemen. In 2026 maken we concrete afspraken over de manier waarop beide organisatie los van elkaar en in nauwe samenwerking hun kennisrol vervullen.

6 Begroting

6.1 Bureau op sterkte

Geothermie Nederland is op veel fronten actief en houdt zich met heel uiteenlopende onderwerpen bezig. Dat is nodig, omdat praktische ervaring, theoretische kennis en beleid nog volop in ontwikkeling is. Dat gaat de komende jaren niet minder worden. Om de ambities van de vereniging waar te blijven maken, hebben we een enthousiast team dat inmiddels goed is ingewerkt, goed contact houdt met leden en goed op elkaar is ingespeeld. Inhuur vindt slechts plaats als expertise nodig is die niet vanuit de leden kan worden ingebracht.

6.2 Risicobeheersing

Meer in detail zijn voor 2026 de volgende uitgaven voorzien (zie onderstaand). De uitgaven zijn naar boven bijgesteld ten opzichte van eerdere begrotingen vanwege een stijging in de personeelskosten. Een continuïteitsreserve is in de eerste jaren opgebouwd en vormt een buffer dat eventuele fluctuaties in inkomsten en uitgaven kan opvangen. Dat geeft over 2026 de tijd en de ruimte om een gedegen meerjarenplan te maken met de juiste balans tussen inkomsten en uitgaven. Het vertrekpunt daarbij zal zijn dat Geothermie Nederland met de juiste focus ook de komende jaren nog veel toegevoegde waarde heeft voor de geothermie community en haar leden.

Huis van GNL	
Personeel en materieel (bureau)	
Voorzitter	
Totaal	858.308

Bedrijfskosten en overige kosten	
ICT	
Huur werkkamer Den Haag	
Ondersteuning administratie	
Opleidingsbudget en scholing	
Bestuurskosten	
Verzekeringen (aansprakelijkheid)	
Lidmaatschappen (NVDE, EGEC, IGA)	
Totaal Bedrijfskosten en overige kosten	140.000
Huis van GNL	858.308
Bedrijfskosten en overige kosten	140.000
Totaal aan voorziene uitgaven	998.308

